

Opatovice 25.7.2021

Vstupní slovo: Ž 9,10n

1. píseň: 642

1. čtení: 1Kr 18,1-5.17-19.23-24

2. píseň: Modlitba Tomase Moora

2. čtení: 1Kr 18,25-29.36-40

3. píseň: 198

4. píseň: (367)

Poslání: Žd 11,1n

Požehnání: 1Te 5,23n

5. píseň: 510

Milí bratři a milé sestry,

Elijáš je na útěku. Skrývá se před králem Achabem a možná ještě víc před královnou Jezábel.

Tři roky o slavném prorokovi nikdo neslyší a zemi sužuje nebývalé sucho. To vše kvůli zlu a bezbožnosti, kt. se šíří v Izraeli – vlivem krále a královny a také božstva, kt. začali uctívat a silou prosazovat v celé říši. Nelíbilo se jim, že Hospodin jim příliš mluví do vládnutí. A tak raději uctívali Baala, kt. mocným a silným šel na ruku.

Zábavné na tom je, Baal měl být také bohem úrody a deště. Nastalé sucho tak staví na hlavu jednu z hlavních funkcí tohoto božstva a ukazuje, že pod jeho vedením země nevzkvétá, ale řítí se do zkázy. Sucho je tak hrozné, že král Achab nechá prohledat celou zemi, aby našel vodu. Dokonce prý osobně prolezl kdejakou svatyni a posvátný pahorek, aby získal přízeň bohů.

Jaksi mimochodem tu poznáváme zvrácenost jeho vlády na drobném detailu - proč vodu shání? Ne pro lidi, ani dobytek, ale pro svou válečnou jízdu. Ta má přednost!

Právě takové uvažování, takto srovnané priority, jsou důvodem, proč s nimi Pán Bůh nechtěl nic mít a proč ohlásil sucho.

Na druhou stranu Hospodin posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé.

Kdyby pohromu držel ještě déle, všichni by zemřeli.

Zkrátka, nastal čas pro návrat deště.

Král Achab by to sice mohl chápat i jako své vítězství: Mám pevnější

nervy než Pán Bůh. On nakonec ustoupil. Ne já!

Pána Boha však na takovouhle hru nikdy nepřistoupil. Nehraje s lidmi poker.

Achabova zatvrzelost je jeho problém.

Také by si Achab mohl zkusit návrat deště připsat jako svůj úspěch.

Politici si rádi připisují body i za věci, na kt. neměli nejmenší vliv.

A proto Elijáš, nejhledanější muž v zemi, vychází z ústraní a přímo králi vstříc, aby ohlásil déšť. Aby bylo jasno, že se nejedná o králův úspěch, ale o Boží vůli.

Král se proto alespoň pokusí svalit vinu za neštěstí na proroka: „Tys přivolal sucho. Je to tvoje vina.“

Jedná se o oblíbenou taktiku všech provinilců. Očernit druhé, svalit vinu, odvést pozornost. Můžeme to pozorovat často u politiků, ale zdaleka nejen u nich.

Před čtyřiceti lety se u nás takhle ze všeho vinil západ. Pak Unie, Kalousek,...

Elijáš však za nic nemůže. On jen vyřídil Boží vůli. A proto se ohradí: „Já jsem žádnou pohromu nepřivolal. To ty a tvůj dům za všechno můžete a odpovědnost padá jen na vaši hlavu a nezkoušej to nějak zakrýt.“

Pořád se divím, že ho král nedal na místě popravít, ale možná z něj měl tak trochu strach. Mocnáři docela často bývají ve skutečnosti zbabělci.

Elijášovi je proto dovoleno vyzvat Baalovy proroky na souboj.

Mají se sejít na hoře Karmel, připravit oběť každý svému bohu, a skoro jako v nějakém židovském vtipu si bohové mají oheň rozdělat sami.

Podle toho se pozná, kt. je pravý.

Někdy se tomu říká Boží soud neboli ordál - Bůh sám má rozhodnout. Dát někomu zapravdu. Ve středověku se to využívalo i při soudech. A dlužno dodat, že je to způsob krajně nespolehlivý.

Pán Bůh totiž neposkytuje důkazy jen tak na požádání. Není cvičený pejsek. Nedá se donutit k činnosti. Chtít něco takového se proto až příliš podobá rouhání.

Už d'ábel na poušti ponoukal Ježíše, aby skočil do propasti. A pokud se dole nerozmázne o dlažbu, bude to důkaz, že je opravdu od Pána Boha. Ježíš to odmítne. Nechce Pána Boha pokoušet.

A ani my takové důkazy Boží moci zkoušet a vyžadovat nemáme. A většinou taky nefungují.

Já můžu nakrásně říct, ať Pán Bůh dokáže svoji moc tím, že začne hořet třetí strom zprava. Ale ať už se to stane nebo ne, o Pánu Bohu to nic nevypovídá.

Přesto tu a tam někt. biblická postava podobné důkazy Boží moci praktikuje. A někdy za to ani nejsou pokáráni - třeba Gedeon nebo právě Eliáš na hoře Karmel.

Tuhle scénu velice zábavně popisuje kniha Černošský Pán Bůh. Eliáš tam místo vody polije oltář olejem a tajně škrtne sirkou a zázrak je na světě.

Z čehož je vidět, že takový velkolepý zázrak se dá snadno napodobit a tím i zpochybnit. Ke skutečné víře stejně nevede.

Zdá se mi tedy, že dění na hoře Karmel nemáme brát jako návod, ale spíš jako vzkaz do našich vlastních otázek a tablů.

Totíž - Eliáš zde stojí sám proti stovkám proroků Baala. Na první pohled on je ten bezmocný a v jeho podání i Hospodin působil asi trochu slabě a uboze.

Proto většina lidí měla celkem jasno, ke komu je lepší se připojit, za kt. božstvem stojí větší moc.

Některé lidi síla a moc prostě láká. Jedno jestli dobro nebo zlo. Chtějí se přidat k silnějšímu. Říká se, že jen blbec plave proti proudu.

Třeba Hitlera mnoho lidí následovalo prostě proto, že je fascinovala jeho moc a chtěli se na ní trochu přizpůsobit. A pak byli překvapení, když se moc nacismu zhroutila jako domeček z karet.

A někdy těžko říct, jestli jsou horší ti, co zločinné ideologii opravdu věří, nebo ti, kdo se přidali ze strachu či z vypočítavosti.

Zkrátka Baal jakožto božstvo moci a vítězství, ještě k tomu podpořené bodáky královské armády, dávalo zřetelně najevo, že člo. by byl hloupý, kdyby se nepřidal na jeho stranu.

Eliáš tu však ukazuje, že se jedná o iluzi. Spoléhat na někoho jen proto, že se zdá být mocný, je chyba.

Skutečnou moc a vládu nad světem má totiž Hospodin. I když to tak někdy nevypadá, i když jeho lid a církev třeba působí nelákavě a bezmocně.

Nevíme proč to tak je. Proč je Bůh skrytý. Možná proto, aby se k němu lidé nepřidávali jen z vypočítavosti. Z touhy po moci a slávě.

Proto já jsem svým způsobem vlastně rád, že jsme malá a relativně chudá církev. Kvůli penězům a moci jít zrovna za námi nedává smysl.

Díky Bohu!

Zároveň však máme být ujištěni, že jsme nevsadili na špatného koně a bezmocné božstvo. Naše víra není odsouzena k zániku a dějinné prohře i když to tak někdy vypadá.

Hospodinův malý oltář překvapivě chytil na první dobrou, zatímco slavní baalovi proroci se mohou ztrhat a nic.

Mě není úplně milé, že se jim Eliáš posmívá. Nejde však o náboženskou netoleranci nebo když se silný směje slabšímu. Naopak, Eliášovy posměšky směřují na ty, kt. si hráli na pány světa. Mají podporu krále, jejich božstvo vypadá všemocně a Pána Boha chtěli zakázat.

Ale nakonec jsou odhaleni jako podvodníci, kt. jde jen o moc a lákají lid na scestí.

Není mi milé ani to, že Eliáš s rozzuřeným davem následně Baalovy proroky zabije. Snad je to následek jejich bohorovnosti.

Dav se vrhne na bývalé pány. Tak jako už mnohokrát v historii. A k čemu jim teď je všechna moc a sláva?

Lidé se houfně přidávají k Eliášovi. Vítězství má na dosah ruky.

Jenomže královna Jezábel mu záhy začne jít po krku se vši svou světskou mocí, a v ten moment je Boží prorok zase sám a musí se dát na útěk.

Zázrak na hoře Karmel s Eliášovými současníky tedy moc nepohnul, zatím, ale pro nás se jedná o vzkaz naděje a ujištění o Boží moci.

Pomodleme se...

MB, děkujeme, že nejsme odkázáni na vnější zdání. U tebe je pomoc a opora, i když to tak někdy nevypadá. Prosíme tedy, dej nám víru a sílu, abychom se tě dokázali držet a nenechali se zastrašit ani svěstí lidskou ani d'ábelskou. Amen.